

**Spørgsmål nr. 6 af 23. oktober 2008 fra Folketingets Europaudvalg
(Alm. del):**

”Vil ministeren levere en oversigt over samtlige domme fra EF-Domstolen, der begrænser medlemslandenes mulighed for at udvise tredjelandstatsborgere, idet ministeren herunder redegør for, hvornår og hvorfor man efter EF-Domstolens dom i sag C-453/07 er afskåret fra at udvise tyrkere?”

Svar:

1. Af ressourcemæssige årsager kan Justitsministeriet ikke opstille en oversigt over samtlige domme fra EF-Domstolen, der begrænser medlemslandenes mulighed for at udvise tredjelandstatsborgere. Justitsministeriet kan dog mere generelt oplyse, at EU-retten indrømmer tredjelandstatsborgere opholdsret i EU-medlemsstaterne i en række tilfælde med den virkning, at EU-medlemsstaterne kun i begrænset omfang har mulighed for at udvise de pågældende.

2. For det første har tredjelandstatsborgere, som er familiemedlemmer til en EU-borger, der har taget ophold i en anden EU-medlemsstat end den, hvor EU-borgeren er statsborger, ret til at ledsage EU-borgeren eller slutte sig til denne, jf. artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38 af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (herefter opholdsdirektivet). I det nævnte direktivs artikel 2 defineres, hvilke personer der omfattes af begrebet ”familiemedlem”, og som derfor omfattes af de rettigheder, der er fastsat i direktivet. I den forbindelse har EF-Domstolen fastslået, at en tredjelandstatsborger, der er ægtefælle til en EU-borger, som opholder sig i en anden EU-medlemsstat end den, hvor vedkommende er statsborger, har ret til opholdsret efter opholdsdirektivet, uanset om tredjelandstatsborgeren har haft et forudgående lovligt ophold i en anden medlemsstat. Det er endvidere uden betydning, hvor og hvornår ægteskabet er indgået, ligesom det er uden betydning, om tredjelandstatsborgeren er indrejst eller befinder sig illegalt i EU, jf. dom af 25. juli 2008, sag C-127/08, Metock m.fl.

Efter opholdsdirektivets artikel 27 kan EU-medlemsstaterne udvise en unionsborger eller et familiemedlem uanset nationalitet af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. I den forbindelse har EF-Domstolen bl.a. fastslået i dom af 31. januar 2006, sag C-503/03, Kommissionen mod Spanien, at tredjelandstatsborgere, der er gift med EU-borgere, ikke kan nægtes indrejse i Schengen-området, alene fordi de er indberettede som uønskede i Schengen Informationssystemet (SIS), uden

at myndighederne først har undersøgt, om tredjelandstatsborgerens tilstedeværelse vil udgøre en virkelig, aktuel og tilstrækkelig alvorlig trussel mod et grundlæggende samfundshensyn.

3. For det andet har EF-Domstolen på grundlag af EF-Traktatens artikel 39 om arbejdskraftens fri bevægelighed og artikel 43 om den fri etableringsret fastslået, at EU-medlemsstaterne er forpligtede til at tillade ophold for familiemedlemmer uanset nationalitet til en EU-borger, der har udøvet erhvervsmæssig aktivitet i en anden EU-medlemsstat, når EU-borgeren vender tilbage til sit eget land, jf. herved dom af 7. juli 1992, sag C-370/90, Singh, dom af 23. september 2003, sag C-109/01, Akrich og dom af 11. december 2007, sag C-291/05, Eind. Tredjelandstatsborgere, der er familiemedlemmer til en EU-borger, der vender tilbage til hjemstaten, afleder således en ret efter EF-Traktaten til ophold i EU-borgerens eget land.

Efter EF-domstolens førnævnte dom i sag C-127/08, Metock m.fl., kan der ikke længere sondres mellem økonomisk aktive og studerende og personer med tilstrækkelige midler ved ansøgning om familiesammenføring efter EU-reglerne. Tredjelandstatsborgere, der er familiemedlemmer til en EU-borger, der vender tilbage til hjemstaten, kan således også i disse tilfælde aflede en ret til ophold i EU-borgerens eget land.

4. For det tredje er tredjelandstatsborgere indrømmet en direkte ret til ophold i EU-medlemsstaterne efter de betingelser, der er fastsat i EU's aftaler med en række tredjelande. Det gælder bl.a. aftalen om det såkaldte Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen), hvor der er indrømmet statsborgere fra Norge, Island og Liechtenstein en opholdsret i EU-medlemsstaterne under de i EØS-aftalen nærmere angivne betingelser samt EU's aftaler med Schweiz, hvor der er indrømmet statsborgere fra Schweiz en opholdsret i EU-medlemsstaterne under de i Schweiz-aftalerne nærmere angivne betingelser.

Derudover er der indgået en aftale om oprettelse af en associering mellem EU og Tyrkiet. Ved denne aftale blev det såkaldte Associeringsråd oprettet. Associeringsrådet traf den 19. september 1980 afgørelse nr. 1/80 om udvikling af associeringen. Denne afgørelse indeholder en bestemmelse i artikel 6, stk. 1, om tyrkiske arbejdstageres adgang til beskæftigelse i en medlemsstat, der har følgende ordlyd:

”1. Med forbehold af artikel 7 vedrørende familiemedlemmers frie adgang til beskæftigelse har tyrkiske arbejdstagere med tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en bestemt medlemsstat:

– efter at have haft lovlig beskæftigelse i et år, ret til fornyelse af deres arbejdstilladelser i denne medlemsstat hos samme arbejdsgiver, såfremt der er beskæftigelse

– efter at have haft lovlig beskæftigelse i tre år, ret til i denne medlemsstat med forbehold af den fortrinsstilling, som arbejdstagere fra Fællesskabets medlemsstater har, at modtage tilbud om anden beskæftigelse hos en arbejdsgiver efter eget valg, såfremt dette tilbud er afgivet under normale vilkår og er registreret ved den pågældende medlemsstats arbejdsmarkedsmyndigheder

– efter at have haft lovlig beskæftigelse i fire år i den pågældende medlemsstat, fri adgang til enhver form for lønnet arbejde efter eget valg.”

EF-Domstolen har fastslået, at en tyrkisk arbejdstager, der har lovlig beskæftigelse i en medlemsstat, derved også har en opholdsret, jf. f.eks. dom af 19. november 2002, sag C-188/00, Kurz, hvor EF-Domstolen udtalte følgende i præmis 27:

”... Domstolens faste praksis, at de rettigheder, som den nævnte bestemmelse [artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80] giver tyrkiske arbejdstagere med hensyn til beskæftigelse, uundgåeligt indebærer, at arbejdstageren i det mindste har opholdsret, da retten til arbejdsmarkedet og til beskæftigelse ellers ville være helt illusorisk ...”

Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 indeholder imidlertid også begrænsninger i de tyrkiske arbejdstageres rettigheder i henhold til afgørelsen. Således bestemmes det i artikel 14, stk. 1, at:

”Bestemmelserne i dette afsnit [”Beskæftigelsesforhold og arbejdskraftens frie bevægelighed”] finder anvendelse med forbehold af begrænsninger begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed.”

EF-Domstolen har i den forbindelse fundet, at principperne i EF-Traktatens artikel 39-41 om arbejdskraftens fri bevægelighed i videst muligt omfang skal overføres på tyrkiske arbejdstageres rettigheder i henhold til afgørelse nr. 1/80. Ved dom af 11. november 2004, sag C-467/02, Cetinkaya, udtalte EF-Domstolen således følgende i dommens præmis 42 og 43:

”Domstolen har fastslået, at det følger dels af ordlyden af artikel 12 i associeringsaftalen og artikel 36 i tillægsprotokollen, der blev undertegnet den 23. november 1970 i Bruxelles og indgået, godkendt og bekræftet på Fællesskabets vegne ved Rådets forordning (EØF) nr. 2760/72 af 19. december 1972 (*Samling af Aftaler Indgået af De Europæiske Fællesskaber*, bind 3, s. 581, herefter »protokollen«), dels af formålet med afgørelse nr. 1/80, at de principper, der er fastsat inden for rammerne af EF-traktatens artikel [39] ..., EF-traktatens artikel [40] ... og EF-traktatens artikel [41] ..., i videst muligt omfang skal over-

føres på tyrkiske arbejdstagere, der har opnået en af de i nævnte afgørelse anførte rettigheder

43. Det følger heraf, at for så vidt angår fastlæggelsen af rækkevidden af undtagelsen vedrørende den offentlige orden som fastsat i artikel 14, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, skal man henholde sig til den fortolkning, der er givet den samme undtagelse på området for den frie bevægelighed for arbejdstagere, der er statsborgere i medlemsstaterne inden for Fællesskabet. En sådan fortolkning er så meget desto mere begrundet, som den nævnte bestemmelse er affattet i vendinger, der næsten er identiske med dem, der er anvendt i traktatens artikel [39, stk. 3]...”

Artikel 7 i afgørelse nr. 1/80 om familiemedlemmers frie adgang til beskæftigelse har følgende ordlyd:

”Når tyrkiske arbejdstagere har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en medlemsstat, har deres familiemedlemmer, såfremt de har fået tilladelse til at flytte til den pågældende medlemsstat:

- efter at have haft lovlig bopæl dér i mindst tre år, og under forbehold af den fortrinnsret, som gives arbejdstagere fra Fællesskabets medlemsstater, ret til at modtage enhver form for tilbud om beskæftigelse
- efter at have haft lovlig bopæl dér i mindst fem år, fri adgang til enhver form for lønnet beskæftigelse.

Tyrkiske arbejdstageres børn, der har gennemført en erhvervsuddannelse i værtslandet, kan uafhængigt af varigheden af deres ophold i medlemsstaten modtage ethvert tilbud om beskæftigelse i den pågældende medlemsstat, forudsat at en af forældrene har været lovligt beskæftiget i denne stat i mindst tre år.”

EF-Domstolen har i en række domme fortolket denne bestemmelse, senest ved dom af 25. september 2008, sag C-453/07, Hakan Er, som der henvises til i spørgsmålet. I dommens præmis 35 fastslog EF-Domstolen: ”at en tyrkisk statsborger, der som barn fik tilladelse til indrejse på en medlemsstats område i forbindelse med en familiesammenføring, og som har opnået retten til fri adgang til enhver form for lønnet beskæftigelse i medfør af artikel 7, stk. 1, andet led, i afgørelse nr. 1/80, ikke fortaber den ret til ophold i medlemsstaten, der er afledt af nævnte ret til fri adgang, selv om han i en alder af 23 år ikke har haft lønnet beskæftigelse efter endt skolegang som 16-årig og ikke har afsluttet nogen af de offentlige programmer, hvori han har deltaget med henblik på at opnå beskæftigelse.” En tyrkisk statsborger, der i kraft af familiesammenføring med sine forældre i en medlemsstat, har opnået rettigheder efter afgørelse nr. 1/80, fortaber således ikke opholdsretten og kan derfor ikke udvises, selv om den pågældende i en alder af 23 år endnu ikke har haft lønnet beskæftigelse.

Det bemærkes generelt om udvisning af tyrkiske statsborgere, som har opnået rettigheder efter associeringsaftalen, jf. Associeringsrådets afgø-

relse nr. 1/80, at såfremt en tyrkisk arbejdstager, som en del af en ved dom pålagt straf udvises med et indrejseforbud efter udstået straf, mister den pågældende ved udvisningens ikrafttræden sine rettigheder efter Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80.

Det tilføjes, at Associeringsrådet ikke hidtil har vedtaget nogen afgørelse om udmøntning af associeringsaftalens bestemmelser om etableringsfriheden og den frie udveksling af tjenesteydelser.